

Spis treści

Autorzy	V
Przedmowa	IX
Część I. Zagadnienia ogólne i szczegółowe opieki nad pacjentami w starszym wieku	
Rozdział 1	
Wprowadzenie w zagadnienia starzenia się organizmu	3
1.1. Biologiczne aspekty starzenia się organizmu człowieka	3
<i>Kornelia Kędziora-Kornatowska</i>	
1.2. Mechanizmy starzenia się człowieka	9
<i>Kornelia Kędziora-Kornatowska</i>	
1.3. Psychologiczne aspekty funkcjonowania osób starszych	13
<i>Anna Polak, Katarzyna Porzych</i>	
Rozdział 2	
Profilaktyka przedwczesnego starzenia	21
<i>Hanna Kachaniuk, Wiesław Fidecki, Irena Wrońska</i>	
Pojęcie profilaktyki w odniesieniu do starości i starzenia	21
Działania opóźniające starzenie – podstawowe priorytety profilaktyki w okresie późnej dorosłości	22
Miejsce i zadania pielęgniarki w profilaktyce przedwczesnego starzenia	25
Rozdział 3	
Funkcjonowanie psychospołeczne osób starszych	28
3.1. Funkcjonowanie psychospołeczne osób w okresie późnej dorosłości ...	28
<i>Roman Ossowski</i>	
3.2. Postawy osób w wieku podeszłym wobec własnej starości	36
<i>Anna Polak, Jadwiga Motyl</i>	

3.3. Ageizm – źródła i przejawy we współczesnym świecie oraz metody przeciwdziałania	42
<i>Magdalena Grabowska</i>	
3.4. Aktywizacja osób w starszym wieku w aspekcie działalności Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz innych instytucji i organizacji pozarządowych	49
<i>Krystyna Kurowska</i>	

Rozdział 4

Formy opieki nad osobami w starszym wieku 57

4.1. Organizacja opieki instytucjonalnej nad osobami w podeszłym wieku w Polsce i na świecie	58
<i>Alicja Marzec</i>	
4.2. Rola podstawowej opieki zdrowotnej w opiece nad osobami w starszym wieku	68
<i>Alicja Marzec</i>	
4.3. Rola pielęgniarstwa rodzinnego w opiece nad osobami starszymi	72
<i>Halina Doroszkiewicz</i>	

Rozdział 5

Wielochorobowość wieku podeszłego w aspekcie opieki pielęgniarzkiej..... 79

Kornelia Kędziora-Kornatowska

Wprowadzenie	80
Problem wielochorobowości oraz specyfika przebiegu schorzeń u pacjentów w starszym wieku	81

Rozdział 6

Kompleksowa ocena geriatryczna 89

Barbara Bień, Z. Beata Wojszel

Kompleksowa ocena geriatryczna jako standard w ocenie ludzi starych.	90
Zespołowe podejście geriatryczne	90
Cele KOG.	91
Struktura i stadia procesu KOG	92
Podsumowanie.	95

Rozdział 7**Wielkie problemy geriatryczne – rola zespołu terapeutycznego w opiece nad pacjentem..... 97***Z. Beata Wojszel, Barbara Bień*

Wprowadzenie.....	98
Zaburzenia funkcji zwieraczy.....	98
Upadki.....	103
Zespoły otępienne i depresje wieku podeszłego.....	106
Zespoły splątania.....	110
Geriatryczny zespół jatrogenny.....	111

Rozdział 8**Udział pielęgniarki w farmakoterapii osób w podeszłym wieku..... 115***Elżbieta Krajewska-Kułak, Marek Szczepański*

Wprowadzenie.....	116
Ogólne zasady przygotowania, podawania i przechowywania leków obowiązujące pielęgniarkę.....	116
Ogólne niebezpieczeństwa związane z podawaniem leków.....	119
Przyczyny niepowodzeń leczenia u osób w podeszłym wieku.....	120
Podstawowe zasady stosowania leków w wieku podeszłym.....	122
Podawanie leków w warunkach domowych.....	123

Rozdział 9**Specyfika procesu pielęgnowania chorego w starszym wieku w aspekcie rozpoznawania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjno-opiekuńczych..... 125***Marta Muszalić, Kornelia Kędziora-Kornatowska*

Dokumentowanie procesu pielęgnowania chorego w starszym wieku.....	129
Dokumentacja procesu pielęgnowania.....	130

Rozdział 10**Ogólne aspekty pielęgnacji osób w starszym wieku..... 143**

10.1. Pielęgnacja skóry osób w podeszłym wieku oraz profilaktyka odleżyn.....	144
---	-----

Monika Biercewicz

10.2. Postępowanie pielęgnacyjne wobec chorego z upośledzeniem słuchu i wzroku.....	151
<i>Monika Biercewicz</i>	
10.3. Poradnictwo pielęgniarstwa w aspekcie żywienia chorych w podeszłym wieku.....	156
<i>Monika Biercewicz</i>	
10.4. Zapobieganie zaburzeniom wodno-elektrolitowym, odwodnieniu i niedożywieniu chorych w podeszłym wieku.....	161
<i>Kamila Faleńczyk</i>	
Rozdział 11	
Pielęgnowanie chorych w starszym wieku	
ze schorzeniami układu krążenia	166
11.1. Pielęgnowanie chorego z nadciśnieniem tętniczym	167
<i>Kamila Faleńczyk</i>	
11.2. Zadania pielęgniarstwa wobec pacjenta z chorobą niedokrwinną serca.....	176
<i>Bernadeta Cegła</i>	
11.3. Pielęgnowanie chorego z zastoinową niewydolnością krążenia	181
<i>Kamila Faleńczyk</i>	
11.4. Profilaktyka chorób układu krążenia.....	190
<i>Bernadeta Cegła</i>	
Rozdział 12	
Pielęgnowanie chorych ze schorzeniami metabolicznymi	
na przykładzie cukrzycy u osób w podeszłym wieku	195
<i>Bernadeta Cegła</i>	
Istota i charakterystyka schorzenia.....	196
Sylwetka psychofizyczna chorego na cukrzycę.....	196
Postępowanie pielęgniarstwa	198
Rozdział 13	
Pielęgnowanie chorych w starszym wieku	
z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POChP)	207
<i>Bernadeta Cegła</i>	
Istota i charakterystyka schorzenia.....	208
Sylwetka psychofizyczna chorego na POChP.....	209
Postępowanie pielęgniarstwa	211

Rozdział 14

Opieka pielęgniarstwa u osób w starszym wieku ze schorzeniami otorynolaryngologicznymi 216

Tomasz Kornatowski, Monika Biercewicz

Wprowadzenie 217

Upośledzenie słuchu i zaburzenia równowagi u osób
w wieku podeszłym w aspekcie opieki pielęgniarstwa 217

Najczęstsze zmiany w obrębie górnych dróg oddechowych
u osób w wieku podeszłym 219

Rozdział 15

Pielęgnowanie pacjentów z chorobami zwyrodnieniowymi stawów 222

Kamila Faleńczyk

Sylwetka psychofizyczna pacjenta z chorobą zwyrodnieniową stawów 223

Zadania diagnostyczne wobec chorego z ChZS 224

Zadania lecznicze 226

Zadania opiekuńczo-pielęgnacyjne 228

Zadania edukacyjne 230

Rozdział 16

Pielęgnowanie chorych w starszym wieku ze schorzeniami neurologicznymi 233

16.1. Postępowanie pielęgnacyjne wobec przewlekle chorego 233

Renata Jabłońska, Robert Ślusarz

Zadanie problemowe do rozwiązania przez studenta 239

16.2. Pielęgnowanie chorych w starszym wieku ze schorzeniami
neurologicznymi 241

Robert Ślusarz

Rozdział 17

Pielęgnowanie chorych w starszym wieku z zaburzeniami psychicznymi 270

Marcin Ziółkowski, Krzysztof Opozda

Wstęp 271

Kliniczne aspekty zaburzeń psychicznych u osób starszych 271

Zasady sprawowania opieki pielęgniarzkiej u chorych w starszym wieku z zaburzeniami psychicznymi	275
Zakończenie	279

Rozdział 18

Pielęgnowanie chorych w starszym wieku wymagających leczenia chirurgicznego	281
--	------------

Maria T. Szewczyk

Opieka przedoperacyjna nad chorym w starszym wieku	282
Podstawowe działania diagnostyczne i pielęgnacyjne przed zabiegiem operacyjnym	283
Opieka poperacyjna nad chorym w starszym wieku	286

Rozdział 19

Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku ze złamaniem nasady bliższej kości udowej	290
---	------------

Marta Muszalik

Wprowadzenie	291
Zasady postępowania pielęgnacyjnego wobec pacjenta unieruchomionego	293
Najczęściej występujące problemy pielęgnacyjne pacjentów ze złamaniem nasady bliższej kości udowej	294
Udział pielęgniarki w pielęgnacji i rehabilitacji pacjentów po leczeniu operacyjnym złamania nasady bliższej kości udowej	295

Rozdział 20

Opieka paliatywna nad pacjentami w starszym wieku	300
--	------------

Krystyna de Walden-Gałuszko

Wstęp	301
Pojęcia ogólne	301
Organizacja opieki paliatywnej	302
Ogólne zasady postępowania w opiece paliatywnej	303
Specyfika opieki paliatywnej u chorych w starszym wieku	307
Łagodzenie dolegliwości osób chorych u kresu życia	309
Rozpoznanie i leczenie zaburzeń psychicznych	313

Część II. Praktyczna

Rozdział 21

Proces pielęgnowania pacjenta w starszym wieku

z zapaleniem płuc 321

Marta Muszałik, Zbigniew Bartuzi

Rola układu oddechowego w wymianie gazowej oraz zmiany inwolucyjne
w procesie starzenia 322

Najczęściej występujące schorzenia zapalne układu oddechowego
w starszym wieku 323

Proces pielęgnowania pacjenta z zapaleniem płuc 324

Rozdział 22

Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku

z zaburzeniami funkcjonowania układu pokarmowego 330

Marta Muszałik, Zbigniew Bartuzi

Choroba hemoroidalna 331

Problem zaparc i nietrzymania stolca u osób starszych 333

Diagnoza pielęgnarska pacjenta w podeszłym wieku ze schorzeniami
układu pokarmowego 336

Rozdział 23

Standard opieki nad pacjentem

z zaburzeniami funkcji zwieraczy 342

Bernadeta Cegła, Kamila Faleńczyk

Wstęp 343

Oświadczenie standardowe 344

Kryteria struktury 344

Kryteria procesu 345

Kryteria wyniku 346

Załącznik 1 346

Załącznik 2 347

Załącznik 3 347

Załącznik 4 348

Załącznik 5 349

Rozdział 24

Program edukacyjny dla pacjentów w starszym wieku

z cukrzycą typu 2 351

Bernadeta Cegła, Kamila Faleńczyk

Wstęp 352

Specyfika prowadzenia edukacji pacjenta w starszym wieku
chorującego na cukrzycę 353

Obszary edukacji w cukrzycy dla osób w podeszłym wieku 354

Schemat programu edukacyjnego 355

Rozdział 25

Wybór materiałów praktycznych dla studentów 361

Marta Muszalik

Rozdział 26

Wybrane materiały do samokształcenia oraz przykłady zadań praktycznych dla studentów z zakresu geriatry i pielęgniarstwa geriatrycznego 377

*Marta Muszalik, Kornelia Kędziora-Kornatowska, Katarzyna Porzych, Jadwiga
Motyl, Monika Biercewicz, Anna Polak*

Wybór pakietów samokształceniowych dla studentów 379

Propozycje zadań dla studentów na zajęcia praktyczne. 385

Indeks 389